

۲۰۱۴ / ۰۷ / ۲۵

صالحه وهاب واصل

پادشاه مخلوع افغانستان یا «بابای ملت» به مناسبت هفتمین سالگرد وفات اعلیحضرت محمد ظاهر شاه (بابای ملت)

پس از صحبت تلفونی با جناب محترم عبدالتواب وهاب کالیگراف، دیزاینر و نقاش چیره دست کشور و صحبت ها روی موضوعات مختلف، جر و بحث کوتاهی هم داشتیم روی هفتمین سالگرد وفات شاه اسبق کشور (بابای ملت) و مقالات ذریبط در پورتال. ایشان در جریان گفت و شنود ما از مصاحبه شان که سالها پیش در فریمانت کالیفورنیا با اخبار سانفرانسسکو کرونیکل (San Francisco Chronicle) داشتند یاد دهانی کردند که برای من خیلی جالب و دلچسپ بود. خواهش کردم که اگر محتوای این مصاحبه را با خود داشته باشند بفرستند تا بتوانیم با دوستان و خوانندگان پورتال افغان جرمن آنلاین به حساب بزرگداشت از هفتمین سالگرد وفات (بابای ملت) شریک سازیم. نا گفته نماند که برای صرفه جوی جای در این نوشته از دو عکس که یکی مصاحبه بود و یکی هم عنوان اخبار مذکور، من یک عکس ترتیب داده ام که امید است سبب سوء تفاهم بعضی ها نگردد.

خلاصه ترجمه مصاحبه:

زمانیکه هنوز عبدالتواب وهاب یکی از نخستین مهاجرین افغان در فریمانت امریکا، در سال ۱۹۷۳ در صنف هفتم مکتب بود، آخرین پادشاه افغانستان (محمد ظاهر شاه) از قدرت بر طرف شد. عبدالتواب وهاب با نگاه بسیار خوب به این دوره می نگرد. وی میگوید: "ظاهر شاه یک پادشاه خوب بود." آقای وهاب در شهر فریمانت اخبار آنلاین را به نام «در راه صلح» نشر میکند. وی میگوید: ما در دوره سلطنت ظاهر شاه آزادی های بیشماری داشتیم، همه خوشحال بودند و هیچ یکی افغانستان را ترک نمی کرد، او یک زمامدار بسیار خوب بود. محترم وهاب یکی از جمله بسیار افغانهای مهاجریست که درین جا در شهر فریمانت زندگی میکند و به شاه سابق منحیت یک رهنما می نگرد و خواستار است تا محمد ظاهر شاه یک دولت ثابت را در افغانستان بمیان آرد. که البته این خواهش وی هم بر مبنی و به اساس محبوبیت ظاهرشاه، پادشاه اسبق در بین مردمش است.

این احتیاج مردم به شاه اسبق حاکی از ناراضی بودن مردم از دولت طالبان است. ظاهر شاه فعلاً در بیرون از مرز افغانستان در شهر روم ایتالیا زندگی میکند، در حالیکه در دوره سلطنتش در کشور خود در یک فضای صلح ثابت زندگی کرده بود. محمد ظاهر شاه در سال ۱۹۶۴ یک سلطنت قانونی را ایجاد کرد که وکلای پارلمان توسط اکثریت آراء در فضای آزاد انتخاب شدند و حاصل آن مطبوعات آزاد، و بوجود آمدن احزاب سیاسی بود. ظاهر شاه زمانیکه در حال سفر به کشور ایتالیا بود، توسط داود خان، پسر کاکایش خلع قدرت گردید که حاصل آن سقوط مملکت و جنگ و خونریزی بیست ساله بود.

"**خانم نعیم** زن ۴۵ ساله، عضو اتحادیه زنان افغان در فریمانت میگوید: به طور خاص بهترین وقت برای یک زن دوره سلطنت ظاهر شاه بود، درین دوره زنان میتوانستند همه حقوق شان را داشته باشند، ما قضات، وزرا و خانم های نماینده ملت در داخل شورا داشتیم و در کابل هیچ نوع سدی برای پیشرفت زنان وجود نداشت." **خانم نعیم** که پدرش شاروال کابل بود گفت: "در افغانستان در دوران سلطنت ظاهرشاه بسیار آرامش و امنیت قوی بود و دولت هیچ نوع فاشیزم و بنیاد گرایی را نمی پذیرفت. شاه مذهب را در حریم مساجد حفظ کرده بود و با سیاست نیدخل نساخته بود."

محترم نیک بین همچنان که یکی از مهاجرین دیگر افغان است و در شهر فریمانت زندگی دارد میگوید: "مردم ظاهر شاه را دوست دارند و به چشم احترام میبینند مثلاً مانند پدری که میتواند پسرانش را گرد هم جمع نموده به وحدت دعوت نماید. بعض از مهاجرین دیگر میگویند که: ظاهر شاه یک در امید خوب برای وحدت ملی در افغانستان بوده میتواند. مخصوصاً حالا که احمد شاه مسعود از بین رفته است. **بیگزاد** یکی از طرفداران احمد

شاه مسعود ۴۷ ساله، جواهر فروش در شهر فریمان میگوید: (بعد از مسعود هیچ کس دیگر نمی تواند افغانستان را به وحدت سوق دهد به جز از ظاهر شاه، شاه اسبق کشور.

The seasonal kitchen
Cooking with autumn's best is a joy **FOOD SECTION**

Giants win — Bonds homerless
S.F. remains 2 games behind Arizona with 5 to play **SPORTS, PAGE E1**

EAST BAY EDITION

San Francisco Chronicle

NORTHERN CALIFORNIA'S LARGEST NEWSPAPER

*****
WEDNESDAY, OCTOBER 3, 2001
415-777-1111 23 CENTS PLUS TAX

THE ENERGY CRUNCH

TARGETING TERRORISM

Exiled Afghan king a 'father figure'

Emigrants recall his rule as peaceful and progressive

By Ryan Kim
CHRONICLE STAFF WRITER

Abdul Tawab Wahab was in the seventh grade in 1973 when the last king of Afghanistan was forced from his throne. But Wahab looks back fondly on the reign of King Mohammad Zahir Shah.

"He was a very good king," said Wahab, a Fremont resident who edits an Afghan online newspaper called Peace. "We had a lot of freedoms, and no one was leaving Afghanistan."

Wahab is one of many local Afghan immigrants now looking to the exiled king for guidance in helping rebuild a stable government in Afghanistan. This support for their exiled king is both a measure of Zahir Shah's enduring popularity and the desperation felt by those who are unhappy with the Taliban regime.

"He's the only father figure for Afghanistan," said Wahab. "He ruled for 44 years, people have an experience with him, and older people respect him. This is the only chance Afghanistan has, and we've tried everything."

The 86-year-old Zahir Shah has agreed to work with Afghanistan's Northern Alliance, which is fighting the Taliban, and has called for a Supreme Council that will represent the country's various tribes at a session in Rome next month. The council will later convene a larger assembly that can form a provisional government to rule Afghanistan should the Taliban fall.

Zahir Shah, who lives outside of Rome, presided over a largely

DEANNE FITZMAURICE / The Chronicle

leaders were not involved in the politics of the country."

There are those, however, who don't believe Zahir Shah did enough for Afghanistan. Serwer Nekbeen, 62, founder of the Afghan Association of the East Bay, said the king had not brought the prosperity and improvements to

"Especially as a woman in Afghanistan, the happiest time of my life was when Shah was there."

JILA NAIM
Afghan Women's Association

the infrastructure that he should have.

Nekbeen, nonetheless, agrees that with backing from the United States, Zahir Shah could be a unifying figure for the country.

"People see him and may get some satisfaction," said Nekbeen. "It's like an old father who is calling his sons to get together."

Other local Afghans say the king has become the last and best hope for unifying the country since the Sept. 9 assassination of Ahmed Shah Massoud, a Tajik general who led the Northern Alliance.

"Massoud was No. 1 in Afghanistan," said Ali Baigzad, a 47-year-old Fremont jeweler. "After him, the king is there. No one else can bring the country together."

E-mail Ryan Kim at rkim@sfgchronicle.com.

peaceful era in Afghanistan and led the country on a road toward modernization. The French-educated king instituted a constitutional monarchy in 1964, which established a parliament, free elections, a free press and the formation of political parties.

Zahir Shah was later ousted by his cousin Mohammed Daud, a former prime minister, during a trip to Italy. The country plunged into more than two decades of war.

Many local Afghans recall the years under Zahir Shah as a peaceful and progressive time. Jila Naim said the king was a leader in extending freedoms to women, including the right to vote.

"Shah kept religion in the mosques," said Naim. "Religious

د پانو شمیره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلینکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په خیر و لولی